

Beslutningsforslag nr. B 95. Fremsat den 6. februar 2009 af Lennart Damsbo-Andersen (S), Thomas Adelskov (S), Eigil Andersen (SF), Karsten Hønge (SF), Morten Østergaard (RV), Margrethe Vestager (RV) og Line Barfod (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om afskaffelse af varighedsbegrænsningen på sygedagpenge

Folketinget pålægger regeringen at fremsætte lovforslag, som ophæver varighedsbegrænsningen for udbetaling af sygedagpenge, således at lovforslaget kan træde i kraft den 1. juli 2009.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en let revideret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 142, folketingsåret 2007-08, 2. samling (Se Folketingstidende 2007-08, 2. samling, tillæg A side 6546 og 6549). I de sidste par år er det danske sygefravær steget voldsomt. Af Beskæftigelsesministeriets rapport Analyse af Sygefraværet (2008) fremgår, at det samlede sygefravær er på

5 procent af den samlede mulige arbejdstid, svarende til ca. 150.000 fuldtidsstillinger om året.

Fra tredje kvartal 2004 til tredje kvartal 2008 steg det gennemsnitlige antal sygedagpengemodtagere med godt 12 pct. Samlet set er der nu mere end 95.000 danskere, der er på sygedagpenge. Dermed har vi langt flere sygemeldte danskere, end vi har ledige danskere.

Sygefraværet fordeler sig således (AERådet 2008):

	2006	2007	Ændring i pct.
1-4 ugers varighed	16.316	16.310	0,0
5-52 ugers varighed	53.592	59.157	10,4
Over 52 ugers varighed	10.950	14.852	35,6
I alt	80.858	90.320	11,7

Anm.: Det gennemsnitlige antal sygedagpengemodtagere er bestemt ud fra udgifterne til sygedagpenge i året og skal ses som en god indikator på den faktiske udvikling i året.

Kilde: AERådet på baggrund af KMD's kortperiodestatistik.

Udover den generelle stigning i omfanget af sygefraværet er vi i disse år vidne til, at det længerevarende sygefravær er kraftigt stigende. Som det ses af tabellen ovenfor, steg antallet af langtidssyge med over 35 pct. i 2007, en stigning, der fortsatte ind i 2008.

Ifølge AERådet (2008) tyder den markante stigning i antallet af sygedagpengeforløb over 52 uger på, at et stadig større antal personer er sat i en venteposition i systemet. Det kan f.eks. være personer, der venter på at få afklaret deres fremtidige situation i forhold til førtidspension, fleksjob m.v.

Sygefraværet er selvsagt ikke omkostningsfrit. Ifølge Beskæftigelsesministeriets rapport skønnes sygefraværet at koste samfundet mindst 37 mia. kr. Dertil skal selvfølgelig, vigtigst af alt, lægges de meget store personlige konsekvenser, som et langvarigt sygefravær har for den enkelte sygdomsramte, hvor mulighederne for at vende tilbage til arbejdsmarkedet falder drastisk med længden af sygefraværet.

På trods af, at brede flertal i Folketinget har forbedret reglerne for forlængelse af sygedagpengene i flere

sammenhænge, er der et stigende antal, der bringes i en meget vanskelig økonomisk og social situation som en direkte følge af, at udbetaling af sygedagpenge er underlagt en varighedsbegrænsning. De nuværende regler for forlængelse er som følger:

Forlængelse af sygedagpengeperioden kan ske i følgende tilfælde:

- Når det er overvejende sandsynligt, at revalidering af den sygemeldte kan føre til, at den sygemeldte kan vende tilbage til det ordinære arbejdsmarked.
- I op til 26 uger, når det er nødvendigt med en arbejdsprøvning eller anden afklarende foranstaltning for at klarlægge den sygemeldtes arbejdsevne.
- Når sygedagpengemodtageren er under eller venter på lægebehandling, men forventes arbejdsdygtig inden for 2 gange 52 uger. Det er en betingelse, at den pågældende efter en lægelig vurdering skønnes at ville kunne genoptage erhvervs-mæssig beskæftigelse inden for 2 gange 52 uger.
- Når sygedagpengemodtageren lider af en uhelbredelig (livstruende) lidelse.

- Når der er rejst sag om ret til erstatning efter lov om arbejdsskadesikring eller lov om sikring mod følger af arbejdsskade.
- Når der er påbegyndt en sag om førtidspension efter lov om social pension.
- Flere af forlængelsesmulighederne kan bruges i forlængelse af hinanden.

Antallet af personer, som falder for varighedsbegrænsningen, udgør ifølge Beskæftigelsesministeriets rapport (2008):

Ophørsårsag	Jun 2005-Jun 2006	Jun 2006-Jun 2007
	Antal sygedagpengeforløb	
Generel varighedsbegrænsning	2.431	2.673
Ophør af forlængelsesmulighed	2.209	2.565
I alt	4.640	5.438

Kilder: KWD's sygedagpengeregister.

Som udgangspunkt har en borger, som ryger ud over varighedsbegrænsningen, ret til kontanthjælp. Dog medfører reglerne for gensidig forsørgelse mellem ægtefæller, at en meget stor gruppe borgere ikke er berettiget til kontanthjælp på grund af ægtefælens indkomst. Det skal i den forbindelse fremhæves, at den enkelte ikke modtager kontanthjælp, hvis ægtefællen tjener mere end ca. 200.000 kr. pr. år, hvis parret ikke har børn, og ca. 260.000 kr. pr. år, hvis parret har børn. Der er med andre ord tale om bortfald af kontanthjælp ved selv meget lave indtægter.

Ifølge Beskæftigelsesministeriets rapport (2008) er der 38 pct., der overgår til såkaldt selvforsørgelse efter overskridelse af varighedsbegrænsningen for sygedagpenge. Selvforsørgelse dækker over, at den enkelte er kommet i beskæftigelse, eller at vedkommende på grund af formue og/eller ægtefælles indkomst ikke er berettiget til kontanthjælp. Af de 38 pct. anslås det i rapporten, at 60 pct. af personerne ikke modtager en ydelse og heller ikke er i beskæftigelse. Omregnet til antal personer er der således tale om 1239 personer, som i 2007 mistede sygedagpengene, som ikke fik alternativ ydelse, og som ikke var kommet i beskæftigelse.

Den nuværende sygedagpengeperiode er i alt for mange tilfælde for kort. Det skyldes især:

- at nye behandlingsmetoder øger mulighederne for, at sygdomsramte kan blive raske, og dermed, at de ikke er nødt til at forlade arbejdsmarkedet permanent som en følge af deres sygdom.
- at nye behandlingsmetoder øger overlevelseschancerne for en række sygdomme og efter alvorlige

De nuværende regler er dermed – som det ses – ganske bureaukratisk omfattende. Derudover er der indbygget et incitament til ikke at anvende forlængelsesmulighederne, fordi statens refusion af sygedagpengene på 50 pct. stopper efter 52 uger, så det herefter bliver en ren kommunal udgift.

ulykker. Til gengæld strækker behandlingen sig ofte over en længere årrække og dermed ud over varighedsbegrænsningen.

- at de nuværende regler ikke i tilstrækkeligt omfang tager højde for, at der undervejs i sygdomsforløbet kan tilståde nye lidelser eller komplikationer, som forlænger behandlingen.

Både handicaporganisationer, faglige organisationer, pressen og et stort antal borgere har gentagne gange fremlagt fyldig dokumentation for de alvorlige konsekvenser, som ophør af sygedagpengeudbetalingen medfører.

For de fleste sygemeldte fører ophør af sygedagpenge til enorm usikkerhed over for, hvad fremtiden vil føre med sig. Den usikkerhed kan i sig selv være en meget væsentlig barriere for tilbagevenden til arbejde, fordi den enkelte bruger alle ressourcer på at spekulere over de økonomiske og helbredsmæssige problemer, som de står i.

Dermed har den enkelte sjældent overskud til selv at arbejde for at komme tilbage i job, og for nogle har den mistede ret til sygedagpenge en direkte negativ betydning for den enkeltes fysiske og ikke mindst psykiske velbefindende. I en række tilfælde fører de mistede sygedagpenge til så alvorlige sociale følger som gældsættelse, tvangsauktion/tvangsudsættelse og skilsmisse.

Der er behov for både bedre opfølgning og ophævelse af varighedsbegrænsningen

Oppositionen har tidligere foreslået, at kommunerne skal sikres et lovgivningsmæssigt og økonomisk ordentligt grundlag for, at der kan gennemføres langt

mere intensive og målrettede opfølgingsforløb for sygemeldte.

Helt centralt er det, at kommunerne får økonomisk mulighed for at etablere såkaldte rehabiliteringsteam, der kan stå i spidsen for en tæt kontakt til den enkelte sygemeldte og inddrage arbejdsgiver, tillidsrepræsentant, egen læge, arbejdsmedicinsk ekspertise, psykolog, fysioterapeut, eller hvem der nu bedst kan forbedre vedkommendes muligheder for at returnere til arbejdsmarkedet.

Hvis en sådan national »rehabiliteringsindsats« gennemføres i alle danske kommuner, er der ingen tvivl om, at antallet af sygedagpengemodtagere vil falde inden for få år. Det vil selvsagt også reducere antallet af langtidssygemeldte, men det er ikke realistisk at forestille sig, at en sådan indsats vil sikre, at ingen sygemeldte ryger ud over den nuværende varighedsbegrænsning.

Der er derfor under alle omstændigheder et presserende behov for ophæve varighedsbegrænsningen for sygedagpenge.

I forbindelse med drøftelserne af varighedsbegrænsningen i april 2006 oplyste Arbejdsdirektoratet bl.a. følgende til Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg:

»De økonomiske konsekvenser beregnes ud fra en antagelse om, at den gennemsnitlige varighed vil stige med 6 måneder for sager, som i dag stoppes på grund af varighedsbegrænsningen. Den »rene« merudgift vil være ca. 430 mio. kr. pr. år. Derfra skal trækkes en merudgift på ca. 100 mio. kr. på grund af besparelser på andre sociale ydelser. Yderligere skal fratrækkes mindrerudgifter som konsekvens af en mere målrettet og bedre opfølgingsindsats.«

Samlet set forventes en ophævelse af varighedsbegrænsningen at øge de offentlige merudgifter med ca. 300 mio. kr.

Skriftlig fremsættelse

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af varighedsbegrænsningen på sygedagpenge.

(Beslutningsforslag nr. B 95).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.